

No. 33990

**ESTONIA
and
LATVIA**

**Agreement for the promotion and reciprocal protection of
investments. Signed at Vilnius on 7 February 1996**

Authentic texts: Estonian, Latvian and English.

Registered by Estonia on 18 August 1997.

**ESTONIE
et
LETTONIE**

**Accord relatif à la promotion et à la protection réciproque des
investissements. Signé à Vilnius le 7 février 1996**

Textes authentiques : estonien, lettonien et anglais.

Enregistré par l'Estonie le 18 août 1997.

[ESTONIAN TEXT — TEXTE ESTONIEN]

EESTI VABARIIGI VALITSUSE JA LÄTI VABARIIGI VALITSUSE VAHELINE INVESTEERINGUTE SOODUSTAMISE JA VASTASTIKUSE KAITSE LEPING

Eesti Vabariigi Valitsus ja Läti Vabariigi Valitsus (edaspidi nimetatud "lepingupoole"),

soovides süvendada majanduslikku koostööd mõlema maa vastastikuse kasu eesmärgil;

kahtsedes luua ja säilitada soodsad tingimused ühe lepingupoole investeerijate investeringutele teise lepingupoole territooriumil;

olles teadlikud, et käesolevast lepingust tulenev investeringute soodustamine ja vastastikune kaitse stimuleerib äriinitsiatiivi sel alal ning lisaks soodustab majanduslikku koostööd ja integratsiooni Baltimaade vahel;

leppisid kokku alljärgnevas:

ARTIKKEL 1 Definitsioonid

Käesoleva lepingu tähenduses:

1. Mõiste "investeering" hõlmab igat liiki vara, mida üks lepingupool on majandustegevuse käigus investeerinud teise lepingupoole territooriumile kooskõlas viimase seadustega, hõlmates sealhulgas eelkõige, kuid mitte ainult:

- a) vallas- ja kinnisvara, samuti kõiki muid asjaõigusi *in rem* nagu hüpoteeke, pante, tagatise ja muid samaseid õigusi;
- b) äriühingute osakuid, aktsiaid ja võlakirju või muid äriühingutes osalemise vorme;
- c) nõudeid rahale või mis tahes majanduslikku väärtust omavale investeringutega seotud tegevusele;
- d) intellektuaalse omandi õigusi, sealhulgas investeringutega seotud autoriõigusi, kaubamärke, patente, tööstuslikke disainlahendusi, tehnilisi protsesse, oskusteavet, ärisaladusi, kaubanimetusi ja äriühingu äriväärtust;
- e) kõiki seadusega või lepingu alusel antud õigusi ning kõiki seaduslikke litsentse ja lube, sealhulgas kontsessioone loodusvarade otsimiseks, kaevandamiseks, kultiveerimiseks ja kasutamiseks.

Varaliste väärtuste investeerimise vormi muutus ei tohi mõjutada nende kui investeeringute olemust.

2. Mõiste "investeeriija" tähendab iga füüsilist või juriidilist isikut, kes investeerib teise lepingupoole territooriumile:

a) mõiste "füüsiline isik" tähendab igat füüsilist isikut, kel on kas ühe või teise lepingupoole kodakondsus vastavalt selle seadustele;

b) mõiste "juriidiline isik" tähendab kummagi lepingupoole osas igat kooskõlas tema seadustega inkorporeeritud või moodustatud üksust.

3. Mõiste "tulu" tähendab investeeringust saadud summasid ja hõlmab eelkõige, kuid mitte ainult, kasumit, intresse, kapitali juurdekasvu, dividende, rojalteid või tasusid.

4. Mõiste "territoorium" tähendab ükskõik kumna lepingupoole territooriumi, kaasa arvatud nii territoriaalmeri kui ka igasugune sellest väljaspool asuv merepiirkond, kus lepingupoole kooskõlas rahvusvahelise õigusega kasutab oma suveräänseid õigusi merepõhja ja aluspinna ning nende alade loodusvarade osas.

ARTIKKEL 2

Investeeringute soodustamine ja kaitse

1. Kumbki lepingupoole edendab oma territooriumil teise lepingupoole investeerijate investeeringuid, loob neile soodsad tingimused ning lubab selliseid investeeringuid vastavalt oma seadustele.

2. Kummagi lepingupoole investeerijate investeeringutele antakse teise lepingupoole territooriumil igal ajal õiglane ja võrdne kohtlemine ning tagatakse nende täielik kaitse ja julgeolek.

ARTIKKEL 3

Rahvuslik kohtlemine ja enamsoodustusrežiim

1. Kumbki lepingupoole võimaldab oma territooriumil teise lepingupoole investeerijate investeeringutele ja tuludele õiglase ja võrdse kohtlemise, mis on vähemalt sama soodne, kui tema enda investeerijate investeeringutele ja tuludele või mis tahes kolmanda riigi investeerijate investeeringutele ja tuludele võimaldatav kohtlemine, olenevalt kumb neist on soodsam.

2. Kumbki lepingupoole võimaldab oma territooriumil teise lepingupoole investeerijatele nende investeeringute haldamisel, hooldamisel, kasutamisel, nendest kasu saamisel või nende käsutamisel vähemalt sama soodsa kohtlemise kui tema enda investeerijate investeeringutele ja tuludele või mis tahes kolmanda riigi investeerijate investeeringutele ja tuludele võimaldatav kohtlemine, olenevalt kumb neist on soodsam.

3. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 sätteid ei tohi tõlgendada ühe lepingupoole kohustusena laiendada teise lepingupoole investeerijatele soodustusi, mis tulenevad kohtlemisest, eelistusest või privileegist, mida esimene lepingupool võib anda lähtudes:

- a) mis tahes tolliliidu-, vabakaubanduspiirkonna-, rahaliidu- või mõnest muust samalaadsest rahvusvahelisest kokkuleppest, mille alusel on moodustatud taolised liidud või institutsioonid või mõnest muust piirkondliku koostöö vormist, mille liikmeks ükskõik kumb lepingupool on või võib saada;
- b) mis tahes ainult või põhiliselt maksustamist käsitlevast rahvusvahelisest lepingust.

ARTIKKEL 4

Kahjude kompenseerimine

1. Ühe lepingupoole investeerijatele, kelle investeeringud on kannatanud kahju sõja, relvastatud konflikti, riigis kehtestatud eriolukorra, ülestõusu, vastuhaku, mässu või muude sarnaste sündmuste tõttu teise lepingupoole territooriumil, võimaldab teine lepingupool tagasimaksmisel, hüvitamisel, kompenseerimisel või muude lahenduste puhul kohtlemise, mis on vähemalt sama soodne kui see, mida lepingupool võimaldab oma investeerijatele või mis tahes kolmanda riigi investeerijatele. Vastavad maksed peavad olema takistusteta ja viivitusteta ülekantavad vabalt konverteeritavas valuutas.

2. Kahjustamata käesoleva artikli lõiget 1, võimaldatakse ühe lepingupoole investeerijatele, kes kannavad mõne nimetatud lõikes viidatud olukorra tõttu kahju, mille põhjuseks on:

- a) nende vara rekvireerimine selle lepingupoole jõudude või võimude poolt;
- b) selle lepingupoole jõudude või ametivõimude poolt nende vara hävitamine, mida ei põhjustanud lahingutegevus või mis ei olnud tingitud olukorra vajadusest,

restitutsioon või õiglane ja adekvaatne kompensatsioon rekvireerimise ajal või vara hävitamise tulemusel kantud kahjude eest. Vastavad maksed peavad olema takistusteta ja viivitusteta ülekantavad vabalt konverteeritavas valuutas.

ARTIKKEL 5

Eksproprieerimine

1. Kummagi lepingupoole investeerijate investeeringuid ei tohi teise lepingupoole territooriumil natsionaliseerida, eksproprieerida või rakendada nende suhtes muid, oma toimelt natsionaliseerimise või eksproprieerimisega (edaspidi nimetatud "eksproprieerimine") samaväärseid meetmeid, välja arvatud riiklikes huvides. Eksproprieerimine peab toimuma seaduse alusel ja mitte-diskrimineerimise põhimõttel ning sellega peab kaasnema kohene, adekvaatne ja efektiivne kompensatsioon. Selline kompensatsioon peab vastama eksproprieeritud investeeringu turuväärtusele vahetult enne eksproprieerimist või eelseisva eksproprieerimise avalikku teatavakssaamist, ükskõik kumb varem toimub, peab alates eksproprieerimise kuupäevast sisaldama tavalises kommertsulatuses intresse, olema teostatud

viivitusteta, olema efektiivselt realiseeritav ning takistusteta ülekantav vabalt konverteeritavas valuutas.

2. Kahju kannatanud investeerijal on õigus eksproprieerimist teostava lepingupoole seaduste alusel oma kohtuasja kohesele läbivaatamisele ja investeeringu hindamisele vastavalt käesolevas artiklis toodud põhimõtetele selle lepingupoole kohtu või muu sõltumatu võimu poolt.

3. Kui üks lepingupool eksproprieerib varad äriühingult, mis on inkorporeeritud või moodustatud vastavalt tema territooriumil kehtivatele seadustele ning milles teise lepingupoole investeerijad omavad aktsiaid, peab ta tagama, et käesoleva artikli sätteid rakendatakse määral, mis on vajalik garanteerimaks kohest, küllaldast ja efektiivset kompensatsiooni investeeringute eest teise lepingupoole investeerijatele, kes on nende aktsiate omanikud.

ARTIKKEL 6

Ülekanded

1. Kumbki lepingupool tagab teise lepingupoole investeeringute ja tuludega seotud maksete ülekande. Ülekanded tehakse vabalt konverteeritavas valuutas ilma igasuguste küsendumuste ja viivitusteta. Sellised ülekanded hõlmavad eelkõige, kuid mitte ainult:

- a) põhi- ja lisasummasid investeeringu säilitamiseks või suurendamiseks;
- b) kasumit, intresse, dividende ja muid jooksvaid sissetulekuid;
- c) laenude tagastamise fonde;
- d) rojalteid või tasusid;
- e) investeeringu müügi või likvideerimise tulusid;
- f) selle lepingupoole territooriumil investeeringuga seoses töötavate füüsiliste isikute töötasusid.

2. Käesoleva lepingu tähenduses on vahetuskursiks ülekande kuupäeval jooksvate tehingute suhtes kehtiv kommertskurs, kui ei ole teisiti kokku lepitud.

ARTIKKEL 7

Asendamine

1. Kui üks lepingupool või tema poolt määratud asutus teeb oma investeerijatele makseid teise lepingupoole territooriumil tehtud investeeringule antud garantii alusel, tunnustab viimatimainitud lepingupool:

- a) investeerija kõigi õiguste või nõuete üleminekut esimesena nimetatud lepingupoolele või tema poolt määratud asutusele vastavalt seadusele või õiguslikule tehingule sellel maal;

- b) samuti, et esimesena nimetatud lepingupoolel või tema poolt määratud asutusel on õigus, tulenevalt asendamisest, kasutada selle investeerija õigusi ja rakendada tema nõudeõigusi ning et ta võtab enda peale investeeringuga seotud kohustused.
2. Ülekantud õigused või nõudeõigused ei tohi ületada investeerija algseid õigusi või nõudeõigusi.

ARTIKKEL 8

Investeeringutega seotud vaidluste lahendamine ühe lepingupoole ja teise lepingupoole investeerija vahel

1. Kõik vaidlused, mis võivad tekkida ühe lepingupoole investeerija ja teise lepingupoole vahel seoses investeeringuga selle teise lepingupoole territooriumil, lahendatakse vaidluspoolte vahel läbirääkimiste teel.
2. Kui ühe lepingupoole investeerija ja teise lepingupoole vahelist vaidlust ei ole võimalik lahendada sel viisil kuue kuu jooksul, võib investeerija esitada vaidluse:
- a) Rahvusvahelisele Investeeringualaste Vaidluste Lahendamise Keskusele (ICSID), võttes arvesse Washingtonis 18. märtsil 1965. a. allakirjutamiseks avatud "Riikide ja teiste riikide kodanike vaheliste investeeringualaste vaidluste lahendamise konventsiooni" kehtivaid sätteid, kui mõlemad lepingupoole on selle konventsiooni osapoolteks, või
- b) vahekohtunikule või rahvusvahelisele *ad hoc* vahekohtule, mis on moodustatud ÜRO Rahvusvahelise Kaubandusõiguse Komisjoni (UNCITRAL) arbitraažireeglite järgi. Vaidluspoolel võivad kirjalikult leppida kokku nende reeglite muutmises. Vahekohtu otsused on lõplikud ning siduvad mõlemale vaidluspoolele.

ARTIKKEL 9

Lepingupoole vaheliste vaidluste lahendamine

1. Vaidlused lepingupoole vahel seoses käesoleva lepingu tõlgendamise või rakendamisega lahendatakse sõbralikult diplomaatiliste kanalite kaudu.
2. Kui vaidlust ei ole sel viisil võimalik lahendada kuue kuu jooksul, tuleb see ükskõik kumma lepingupoole taotlusel, kooskõlas käesoleva artikli sätetega, edastada vahekohtule.
3. Vahekohus moodustatakse igaks üksikjuhtumiks järgmisel viisil. Kumbki lepingupoole määrab kahe kuu jooksul pärast arbitraažitaotluse saamist ühe vahekohtu liikme. Need kaks liiget valivad seejärel kolmanda riigi kodaniku, kes mõlema lepingupoole heakskiitmisel määratakse kohtu eesistujaks (edaspidi nimetatud "eesistuja"). Eesistuja määratakse kolme kuu jooksul pärast ülejäänud kahe liikme määramise päeva.
4. Kui käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud ajavahemiku jooksul ei ole tehtud vajalikke ametisemääramisi, võib paluda teha määramised Rahvusvahelise Kohtu presidendil. Kui ta

juhtumisi on ühe lepingupoole kodanik või kui ta mingil muul põhjusel ei saa nimetatud funktsiooni täita, palutakse määramised teha Rahvusvahelise Kohtu asepresidendil. Kui ka asepresident juhtub olema ükskõik kumma lepingupoole kodanik või ei saa nimetatud funktsiooni täita, palutakse teha määramised Rahvusvahelise Kohtu vanemuselt järgmisel liikmel, kes ei ole kummagi lepingupoole kodanik.

5. Vahekohus võtab oma otsuse vastu häälteenamusega. Selline otsus on siduv. Kumbki lepingupool kannab ise oma vahekohtuniku kulud ning tema esinduskulud arbitraažiprotsessis; eesistuja kulud ja ülejäänud kulud kannavad mõlemad lepingupoole võrdsetes osades. Vahekohus võib siiski otsustada, et üks kahest lepingupoolest peab katma suurema osa kuludest ning niisugune otsus on siduv mõlemale lepingupoolele. Vahekohus määrab ise oma protseduurireeglid.

ARTIKKEL 10

Muude reeglite ja erikohustuste täitmine

1. Kui teatud küsimus on samaaegselt reguleeritud käesoleva lepinguga ja mingi teise rahvusvahelise lepinguga, mille osapoolteks mõlemad lepingupoole on, ei takista miski käesolevas lepingus kumbagi lepingupoolt või ühtegi nende investeerijat, kel on investeringuid teise lepingupoole territooriumil, eelistamast reegleid, mis on talle antud juhul soodsamad.

2. Kui kohtlemine, mida üks lepingupool peaks andma teise lepingupoole investeerijate investeringutele, on vastavalt tema seadustele või teiste lepingute spetsiifilistele sätetele soodsam käesolevas lepingu antust, siis rakendatakse soodsamat kohtlemist.

ARTIKKEL 11

Käesoleva lepingu kelitivus

Käesolevat lepingut rakendatakse investeringute osas, mis on tehtud ühe lepingupoole territooriumil kooskõlas tema seadustega teise lepingupoole investeerijate poolt nii enne kui ka pärast käesoleva lepingu jõustumist, kuid ei rakendata ühegi enne lepingu jõustumist tekkinud vaidluse suhtes ega ühegi kahjutasu nõude osas, mis lahendati enne selle jõustumist.

ARTIKKEL 12

Jõustumine, kestus ja lõpetamine

1. Kumbki lepingupool teatab kirjalikult teisele lepingupoolele käesoleva lepingu jõustamiseks siseriiklike seadustega nõutavate protseduuride täitmisest.

2. Käesolev leping jääb jõusse kümneks aastaks ja on jätkuvalt jõus järgnevate kümneaastaste perioodide jooksul, välja arvatud juhul, kui üks aasta enne esimese või mis tahes järgneva perioodi lõppemist üks lepingupoolest teatab teisele lepingupoolele kirjalikult oma kavatsusest leping lõpetada.

3. Enne käesoleva lepingu lõppemist tehtud investeeringute suhtes kehtivad käesoleva lepingu sätted edasi kümme aastat alates lõppemise päevast.

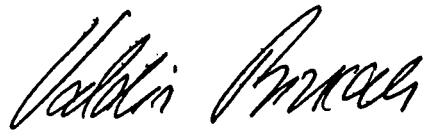
EELTOODU KINNITUSEKS on käesolevale lepingule alla kirjutanud selleks täielikult volitatud isikud.

Koostatud kahes eksemplaris *Vilniuses* "7." *vebruaril* 1996. aastal eesti, läti ja inglise keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset. Lahkevuse korral tõlgendamisel prevaleerib inglisekeelne tekst.

Eesti Vabariigi Valitsuse
nimel:

Läti Vabariigi Valitsuse
nimel:

[LATVIAN TEXT — TEXTE LETTONIEN]

IGAUNIJAS REPUBLIKAS VALDĪBAS UN LATVIJAS REPUBLIKAS VALDĪBAS LĪGUMS PAR IEGULDĪJUMU VEICINĀŠANU UN SAVSTARPĒJU AIZSARDZĪBU

Igaunijas Republikas valdība un Latvijas Republikas valdība (turpmāk dēvētas par "Līgumslēdzējām Pusēm"),

vēlēdamās veicināt ekonomisko sadarbību uz abpusēji izdevīgiem pamatiem,

nolūkā radīt un saglabāt labvēlīgus apstākļus ieguldījumiem, ko vienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītāji izdara otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā, un

apzinoties, ka, saskaņā ar šo Līgumu, ieguldījumu veicināšana un savstarpēja aizsardzība kalpos par stimulu uzņēmējdarbībai šajā jomā un tādejādi padziļinās ekonomisko sadarbību un integrāciju starp Baltijas valstīm,

vienojušās par sekojošo:

1.PANTS Termini

Šī Līguma kontekstā:

1. Termiņš "ieguldījums" sevī iekļauj visu veidu aktīvus, kas ieguldīti saistībā ar saimnieciskajām darbībām, kuras vienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītājs veic otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā atbilstoši tās likumdošanai, un tai skaitā, bet ne tikai, ietilpst:

(a) kustamais un nekustamais īpašums, kā arī jebkura cita veida īpašuma tiesības, tai skaitā hipotēkas, ķīlu zīmes, mantiskās vērtības apgrūtinājumi, un līdzīgas tiesības;

(b) uzņēmumu akcijas, vērtspapīri un bezseguma parādzīmes, vai jebkura cita veida mantiskā līdzdalība uzņēmumā;

(c) īpašuma tiesības uz naudu vai uz jebkura veida darbību, kurai ir ekonomiska vērtība un kura saistīta ar ieguldījumiem;

(d) intelektuālā īpašuma tiesības, kas saistītas ar ieguldījumiem, tai skaitā autortiesības, preču zīmes, patenti, rūpnieciskais dizains, tehnoloģiskie procesi, tehnoloģiskās prasmes jeb "know-how", komercnoslēpumi, preču nosaukumi;

(e) visa veida tiesības, kas atrunātas likumdošanā vai līgumos, un visa veida licences un atļaujas, kas paredzētas likumdošanas ietvaros, tai skaitā koncesijas uz dabas resursu izpēti, ieguvi, kultivēšanu vai izmantošanu.

Jebkāda veida izmaiņas sākotnējo ieguldījumu formā nevar būt par iemeslu, lai mainītu to kā ieguldījumu statusu.

2. Termins "ieguldītājs" apzīmē jebkuru fizisku vai juridisku personu, kas izdara ieguldījumus otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā.

(a) termins "fiziska persona" apzīmē jebkuru fizisku personu, kurai saskaņā ar kādas Līgumslēdzējas Puses likumdošanu piešķirta tās pilsonība;

(b) termins "juridiska persona" attiecībā uz jebkuru Līgumslēdzēju Pusi apzīmē ikvienu uzņēmumu, kas dibināts vai izveidots saskaņā ar tās likumdošanu.

3. Termins "ieņēmumi" nozīmē līdzekļus, kas iegūti no ieguldījumiem, un tai skaitā, bet ne tikai, ietilpst peļņa, procenti, kapitāla pieaugums, dividendes un honorāri.

4. Termins "teritorija" apzīmē kādas Līgumslēdzējas Puses teritoriju, tai skaitā teritoriālos piekrastes ūdeņus, kā arī jebkuru citu ūdens platību, kurā šī Līgumslēdzēja Puse saskaņā ar starptautisko likumdošanu, realizē savas suverēnās tiesības attiecībā uz jūras gultni un šīs zonas dabas resursiem.

2.PANTS

Ieguldījumu veicināšana un aizsardzība

1. Abas Līgumslēdzējas Puses apņemas savā teritorijā veicināt un radīt labvēlīgus apstākļus ieguldījumu izdarīšanai otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītājiem, kā arī ļaus veikt šādus ieguldījumus saskaņā ar tās likumdošanu.

2. Ikvienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumiem jebkurā laikā tiks nodrošināta taisnīga un līdztiesīga attieksme, un tiem ir tiesības saņemt pilnu aizsardzību un drošību otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā.

3.PANTS

Nacionālais un vislielākās labvēlības režīms

1. Abas Līgumslēdzējas Puses apņemas savā teritorijā nodrošināt otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumiem un peļņai režīmu, kas ir taisnīgs un līdztiesīgs un vismaz tikpat labvēlīgs kā tas, kāds tiek nodrošināts savas valsts ieguldītāju ieguldījumiem un peļņai, vai kādas trešās valsts ieguldītāju ieguldījumiem un peļņai, atkarībā no tā, kurš no tiem ir izdevīgāks.

2. Abas Līgumslēdzējas Puses apņemas savā teritorijā nodrošināt otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītājiem attiecībā uz viņu ieguldījumu apsaimniekošanu, uzturēšanu, izmantošanu, peļņas gūšanu vai realizāciju apstākļus, kas ir taisnīgi un līdztiesīgi un vismaz tikpat labvēlīga kā tie, kas tiek nodrošināti savas valsts ieguldītājiem vai kādas trešās valsts ieguldītājiem, atkarībā no tā, kuri no tiem ir izdevīgāki.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētie nosacījumi netiks izmantoti, lai piespiestu vienu Līgumslēdzēju Pusi attiecināt uz otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītājiem priekšrocības vai privilēģijas, kuras iepriekš minētā Līgumslēdzēja Puse var piešķirt saskaņā ar:

(a) visa veida muitas ūniju vai brīvās tirdzniecības zonu, vai monetāro ūniju, vai līdzīgiem starptautiskiem nolīgumiem, kuri paredz šādu ūniju vai institūciju vai citu reģionālās sadarbības formu izveidošanu, kurās ir iesaistījusies vai varētu iesaistīties kāda no Līgumslēdzējām Pusēm;

(b) jebkura veida starptautisku nolīgumu vai vienošanos, kas pilnībā vai daļēji attiecas uz nodokļu uzlikšanu.

4.PANTS

Zaudējumu kompensācija

1. Gadījumā, ja kādas Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumi cieš zaudējumus, kuru iemesls ir karš, bruņots konflikts, ārkārtas stāvokļa ieviešana valstī, revolūcija, dumpis, nemieri vai citi līdzīga rakstura notikumi otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā, otrā Līgumslēdzēja Puse apņemas veikt darbību, kas attiecas uz īpašuma restitūciju, atlīdzināšanu, kompensāciju vai cita veida risinājumu, kas būtu vismaz tikpat labvēlīgs kā tas, kāds tiek attiecināts uz savas valsts ieguldītājiem vai jebkuras trešās valsts ieguldītājiem. Attiecīgās izmaksas tiek bez kavēšanās brīvi apmainītas brīvi konvertējamā valūtā.

2. Nepārkāpjot šā panta 1.punktu, vienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītājiem, kuri kādu no šajā punktā minēto notikumu rezultātā cietuši zaudējumus otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā, kam par iemeslu bija:

(a) vardarbīga vai varas iestāžu veikta viņu īpašuma rekvizīcija,

(b) vardarbīga vai varas iestāžu veikta viņu īpašuma iznīcināšana, kas netika veikta kara darbības vai stāvokļa uzspiestas nepieciešamības rezultātā,

ir tiesības saņemt rēstitūciju vai adekvātu kompensāciju par zaudējumiem, kas ciesti īpašuma rekvizīcijas vai iznīcināšanas laikā. Attiecīgās izmaksas tiek bez kavēšanās brīvi apmainītas brīvi konvertējamā valūtā.

5.PANTS

Atsavināšana

1. Katras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju ieguldījumi otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā nav pakļauti nacionalizācijai, atsavināšanai vai darbībām, kuru rezultātā iestājas sekas, identiskas nacionalizācijai vai atsavināšanai (turpmāk dēvētas par "atsavināšanu"), ja vien tas netiek veikts valstisku mērķu dēļ. Atsavināšana jāveic atbilstoši likumā paredzētajai kārtībai, uz nediskriminējošiem pamatiem, un līdztekus tai jānodrošina savlaicīga, adekvāta un efektīva kompensāciju izmaksa. Šādas kompensācijas summai jālīdzinās atsavināto ieguldījumu tirgus vērtībai brīdi pirms atsavināšanas vai, pirms atsavināšanas fakts ticis oficiāli izziņots (atkarībā no tā, kas no minētajiem noticis agrāk), un tajā jāiekļauj procenti, ko, sākot ar atsavināšanas datumu, aprēķina saskaņā ar noteikto komerckursu. Kompensācija jāizmaksā bez kavēšanās, tai jābūt realizējamai un brīvi pārvedamai jebkurā brīvi konvertējamā valūtā.

2. Saskaņā ar principiem, kas izklāstīti šajā pantā, iēinteresētajam ieguldītājam ir tiesības atbilstoši atsavināšanu veikušās Līgumslēdzējas Puses likumdošanai pieprasīt attiecīgo Līgumslēdzēju Pusi operatīvi izskatīt viņa lietu vai ieguldījumu notaksēto vērtību tiesā vai kādā citā neatkarīgā institūcijā.

3. Gadījumos, kad kāda Līgumslēdzēja Puse atsavina aktīvus, kas pieder uzņēmumam, kurš dibināts vai izveidots saskaņā ar tās teritorijā darbošos likumdošanu un kurā akcijas pieder otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītājiem, tai jānodrošina, lai šā panta nosacījumi tiktu piemēroti tādā mērā, kāds nepieciešams, lai garantētu savlaicīgu, adekvātu un efektīvu kompensāciju izmaksu par ieguldījumiem tiem otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītājiem, kas ir šo akciju īpašnieki.

6.PANTS Pārvedumi

1. Līgumslēdzējas Puses apņemas garantēt maksājumu pārvedumus, kas saistīti ar ieguldījumiem un peļņu. Pārvedumi tiek izdarīti brīvi konvertējamā valūtā bez jebkādiem ierobežojumiem un kavēkļiem. Starp šādiem pārvedumiem, bet ne ekskluzīvi, minami:

- (a) kapitāls un papildlīdzekļi, kas nepieciešami ieguldījumu uzturēšanai vai palielināšanai;
- (b) peļņa, procenti, dividendes un citi tekošie ienākumi;
- (c) aizdevumu pamatmaksājumi;
- (d) autora honorāra maksājumi;
- (e) ienākumi no ieguldījumu pārdošanas vai likvidācijas;
- (f) to fizisko personu atalgojums, kas attiecīgās Līgumslēdzējas Puses teritorijā veic darbu saistībā ar ieguldījumiem.

2. Šis vienošanās kontekstā valūtas kurss tiek noteikts atbilstoši pastāvošajam komerckursam, kas ir spēkā pārveduma veikšanas dienā, ja vien šajā jautājumā nepastāv īpaša vienošanās.

7.PANTS Aizvietošanas princips

1. Gadījumā, ja viena Līgumslēdzēja Puse vai tās pilnvarota iestāde saskaņā ar garantiju, ko tā sniegusi attiecībā uz ieguldījumiem, kuras ieguldītas otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā, izdara maksājumus savas valsts ieguldītājiem, minētā otrā Līgumslēdzēja Puse apņemas atzīt:

- (a) visa veida ieguldītāju tiesību vai pretenziju nodošanu iepriekš minētajai Līgumslēdzējai Pusei vai tās pilnvarotai iestādei vai nu saskaņā ar attiecīgās valsts likumdošanu, vai likumdošanai atbilstoša pārveduma ietvaros, kā arī to,

(b) ka ieoriekš minētajai Līgumslēdzējai Pusei vai tās pilnvarotai iestādei saskaņā ar aizvietošanas principu ir tiesības pārņemt šo ieguldītāju tiesības un celt pretenzijas, kā arī tā uzņemas visas saistības attiecībā uz šo ieguldījumu.

2. Nodotās tiesības vai pretenzijas nedrīkst pārsniegt ieguldītāja sākotnējās tiesības vai pretenzijas.

8.PANTS

Ieguldījumu strīdu kārtošana starp vienu Līgumslēdzēju Pusi un otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju

1. Ikviens strīds, kas var izcelties starp vienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju un otru Līgumslēdzēju Pusi saistībā ar ieguldījumiem, kas izdarīti otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā, jāatrisina sarunu ceļā starp abām strīdā iesaistītajām Pusēm.

2. Gadījumā, ja strīdu starp vienas Līgumslēdzējas Puses ieguldītāju un otru Līgumslēdzēju Pusi neizdodas šādā ceļā atrisināt sešu mēnešu laikā, ieguldītājam ir tiesības iesniegt lietu izskatīšanai vai nu

(a) Starptautiskajam ieguldījumu strīdu kārtošanas centram (ICSID) atbilstoši attiecīgajiem nosacījumiem, kas paredzēti Konvencijā par ieguldījumu strīdu kārtošanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem, kas nodota parakstīšanai Vašingtonā, 1965.gada 18.martā, gadījumos, kad abas Līgumslēdzējas Puses pievienojušās minētajai Konvencijai, vai arī

(b) šķīrējtiesnesim vai starptautiskai īpaši sasauktai (ad hoc) šķīrējtiesai, kas nodibināta saskaņā ar ANO Starptautiskās tirdzniecības noteikumu komitejas (UNCITRAL) šķīrējtiesas noteikumiem. Strīdā iesaistītajām Pusēm ir tiesības rakstiskā veidā vienoties par izmaiņām šajos noteikumos. Šķīrējtiesas lēmumi ir galīgi un saistoši abām strīdā iesaistītajām Pusēm.

9.PANTS

Strīdu kārtošana starp abām Līgumslēdzējām Pusēm

1. Strīdi starp Līgumslēdzējām Pusēm attiecībā uz šī Līguma interpretāciju vai piemērošanu tiek kārtoti draudzīgā ceļā, izmantojot diplomātiskos kanālus.

2. Gadījumā, ja strīdu neizdodas šādā ceļā nokārtot sešu mēnešu laikā, pēc vienas Līgumslēdzējas Puses lūguma lieta tiek nodota izskatīšanai šķirējtiesā saskaņā ar šī Līguma noteikumiem.

3. Katrā atsevišķā gadījumā šķirējtiesas veidošanu nosaka sekojoša procedūra. Divu mēnešu laikā pēc tam, kad iesniegts lūgums par lietas izskatīšanu šķirējtiesā, katra Līgumslēdzēja Puse ieceļ vienu tiesas locekli. Abi ieceltie tiesas locekļi tad izraugās kādas trešās valsts pilsoni, kas pēc abu Līgumslēdzēju Pušu akcepta tiek iecelts par šķirējtiesas priekšsēdētāju (turpmāk dēvēts par Priekšsēdētāju). Priekšsēdētājs amatā jāieceļ triju mēnešu laikā, skaitot no abu pārējo tiesas locekļu iecelšanas brīža.

4. Gadījumā, ja vajadzīgās amatpersonas netiek ieceltas laikā, kas minēts šā panta 3.punktā, var lūgt Starptautiskās tiesas prezidentu iecelt minētās amatpersonas. Ja izrādās, ka prezidents ir kādas Līgumslēdzējas Puses pilsonis vai ja viņš citu iemeslu dēļ nespēj veikt minēto funkciju, lūgums iecelt minētās amatpersonas tiek adresēts viceprezidentam. Ja arī viceprezidents ir kādas Līgumslēdzējas Puses pilsonis vai ja viņš citu iemeslu dēļ nespēj izpildīt minēto funkciju, iecelt minētās amatpersonas tiek lūgts tas Starptautiskās tiesas loceklis, kurš ieņem nākamo hierarhijas pakāpi un kuram nav nevienas Līgumslēdzējas Puses pilsonības.

5. Šķirējtiesas lēmums tiek pieņemts ar balsu vairākumu. Šāds lēmums ir saistošs. Katra Līgumslēdzēja Puse apmaksā sava šķirējtiesneša izdevumus un sedz savu daļu šķirējtiesas procesuālo izmaksu. Priekšsēdētāja izdevumi un pārējās izmaksas līdzīgās daļās sedz abas Līgumslēdzējas Puses. Vienlaikus šķirējtiesai ir tiesības pieņemt lēmumu, ka viena no Līgumslēdzējām Pusēm segs lielāku izdevumu daļu, un šis lēmums ir saistošs abām Līgumslēdzējām Pusēm. Par tiesas procesuālo kārtību lemj pati šķirējtiesa.

10.PANTS

Citu noteikumu un īpašu nosacījumu piemērošana

1. Gadījumos, kad uz izskatāmo jautājumu attiecināms gan šis Līgums, gan kāds cits starptautisks līgums, kuru parakstījušas abas Līgumslēdzējas Puses, šis Līgums nekādā veidā nekavē abas Līgumslēdzējas Puses vai to ieguldītājus, kam pieder ieguldījumi otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā, izmantot savā labā noteikumus, kas ir labvēlīgāki konkrētajā gadījumā.

2. Gadījumā, ja viena Līgumslēdzēja Puse saskaņā ar tās likumdošanu vai īpašām līgumsaistībām paredz uz otras Līgumslēdzējas Puses ieguldījumiem vai

ieguldītājiem attiecināt nosacījumus, kas ir labvēlīgāki par tiem, kurus paredz šis Līgums, konkrētajā gadījumā ir piemērojami tie nosacījumi, kas ir labvēlīgāki.

11.PANTS

Šī Līguma piemērošana

Šis Līgums attiecināms uz ieguldījumiem, kurus vienas Līgumslēdzējas Puses teritorijā saskaņā ar tās likumdošanu ieguldījuši otras Līgumslēdzējas Puses ieguldītāji pirms, kā arī pēc tam, kad šis Līgums stājies spēkā, taču tas nav piemērojams ieguldījumu strīda gadījumos, ja šis strīds izcēlies, pirms stājies spēkā šis Līgums, nedz arī visa veida pretenzijām, ja tās nokārtotas, pirms stājies spēkā šis Līgums.

12.PANTS

Līguma stāšanās spēkā, termiņš un izbeigšanās

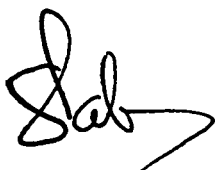
1. Katra Līgumslēdzēja Puse rakstiski informē otru par visu tās likumdošanā paredzēto procedūru izpildi, kuras jāveic, lai šis Līgums stātos spēkā. Šis Līgums stājas spēkā ar otra rakstiskā paziņojuma saņemšanas brīdi.
2. Šī Līguma darbības termiņš ir desmit gadi, un tas automātiski tiek pagarināts uz turpmākajiem desmit gadus ilgiem termiņiem, ja vien gadu pirms sākotnējā vai jebkura sekojošā termiņa beigām kāda no Līgumslēdzējām Pusēm rakstiski neinformē otru par savu nodomu lauzt šo Līgumu.
3. Attiecībā uz ieguldījumiem, kas izdarītas pirms šī Līguma laušanas, šī Līguma noteikumi paliek spēkā uz desmit gadus ilgu termiņu, ko skaita no brīža, kad šis Līgums tiek lauzts.

APLIECINOT IEPRIEKŠMINĒTO, apakšā parakstījušies pilnvarotie pārstāvji parakstījuši šo Līgumu.

Sastādīts divos eksemplāros _____, 199____ g. _____, igauņu, latviešu un angļu valodā, un visi teksti ir vienlīdz autentiski.

Gadījumā, ja rodas domstarpības par šī Līguma teksta interpretāciju, par pamatu tiek ņemts teksts angļu valodā.

Igaunijas Republikas Valdības
vārdā:

Latvijas Republikas Valdības
vārdā:

AGREEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC
OF ESTONIA AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
LATVIA FOR THE PROMOTION AND RECIPROCAL PROTEC-
TION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Estonia and the Government of the Republic of Latvia (hereinafter referred to as the "Contracting Parties"),

Desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both countries,

Intending to create and maintain favourable conditions for investments of investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, and

Conscious that the promotion and reciprocal protection of investments, according to the present Agreement, stimulates the business initiatives in this field and thus further promotes economic co-operation and integration between the Baltic countries,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1
Definitions

For the purposes of this Agreement:

1. The term "investment" shall comprise every kind of asset invested in connection with economic activities by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws of the latter and shall include, in particular, though not exclusively:

/a/ movable and immovable property as well as any other property rights *in rem* such as mortgages, liens, pledges, and similar rights;

/b/ shares, stocks and debentures of companies or any other form of participation in a company;

/c/ claims to money or to any performance having an economic value associated with an investment;

¹ Came into force on 23 May 1996 by notification, in accordance with article 12.

/d/ intellectual property rights, including copyrights, trade marks, patents, industrial designs, technical processes, know-how, trade secrets, trade names and goodwill associated with an investment;

/e/ any right conferred by laws or under contract and any licenses and permits pursuant to law, including the concessions to search for, extract, cultivate or exploit natural resources.

Any alteration of the form in which assets are invested shall not affect their character as investment.

2. The term "investor" shall mean any natural or legal person who invests in the territory of the other Contracting Party.

/a/ The term "natural person" shall mean any natural person having the nationality of either Contracting Party in accordance with its laws.

/b/ The term "legal person" shall mean with respect to either Contracting Party, any entity incorporated or constituted in accordance with its laws.

3. The term "returns" shall mean amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profits, interests, capital gains, dividends, royalties or fees.

4. The term "territory" shall mean the territory of a Contracting Party including the territorial sea, as well as any maritime area beyond that where a Contracting Party in conformity with international law exercises sovereign rights with regard to the seabed and subsoil and the natural resources of such areas.

ARTICLE 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions in its territory for investments of investors of the other Contracting Party and shall admit such investments in accordance with its laws.

2. Investments of investors of either Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party.

ARTICLE 3

National and Most-Favoured-Nation Treatment

1. Each Contracting Party shall in its territory accord investments and returns of investors of the other Contracting Party treatment which is fair and equitable and not less favourable than that which it accords to investments and returns of its own investors or to investments and returns of investors of any third State whichever is more favourable.

2. Each Contracting Party shall in its territory accord investors of the other Contracting Party, as regards management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investment, treatment which is fair and equitable and not less favourable than that which it accords to its own investors or investors of any third State, whichever is more favourable.

3. The provisions of paragraph 1 and 2 of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other the benefit of any treatment, preference or privilege which may be extended by the former Contracting Party by virtue of:

/a/ any customs union or free trade area or a monetary union or similar international agreements leading to such unions or institutions or other forms of regional co-operation to which either of the Contracting Party is or may become a party;

/b/ any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation.

ARTICLE 4

Compensation for Losses

1. When investments by investors of either Contracting Party suffer losses owing to war, armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection, riot or other similar events in the territory of the other Contracting Party, they shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State. Resulting payments shall be freely transferable in a freely convertible currency without delay.

2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, investors of one Contracting Party who in any of the events referred to in that paragraph suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:

/a/ requisitioning of their property by its forces or authorities,

/b/ destruction of their property by its forces or authorities which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,

shall be accorded restitution or just and adequate compensation for the losses sustained during the period of the requisitioning or as a result of the destruction of the property. Resulting payments shall be freely transferable in a freely convertible currency without delay.

ARTICLE 5 Expropriation

1. Investments of investors of either Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter referred to as " expropriation ") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose. The expropriation shall be carried out under due process of law, on a non-discriminatory basis and shall be accompanied by provisions for the payment of prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall amount to the market value of the investment expropriated immediately before expropriation or before impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier, shall include interest at a normal commercial rate from the date of expropriation, shall be made without delay, be effectively realizable and be freely transferable in a freely convertible currency.

2. The investor affected shall have a right, under the law of the Contracting Party making the expropriation, to prompt review, by a judicial or other independent authority of that Contracting Party, of its case and of the valuation of its investment in accordance with the principles set out in this Article.

3. Where a Contracting Party expropriates the assets of a company which is incorporated or constituted under the law in force in its territory, and in which investors of the other Contracting Party own shares, it shall ensure that the provisions of this Article are applied to the extent necessary to guarantee prompt, adequate and effective compensation in respect of their investment to such investors of the other Contracting Party who are owners of those shares.

ARTICLE 6

Transfers

1. The Contracting Parties shall guarantee the transfer of payments related to investments and returns. The transfers shall be made in a freely convertible currency, without any restriction and delay. Such transfers shall include in particular, though not exclusively:

/a/ capital and additional amounts to maintain or increase the investment;

/b/ profits, interest, dividends and other current income;

/c/ funds in repayment of loans;

/d/ royalties or fees;

/e/ proceeds of sale or liquidation of the investment;

/f/ earnings of natural persons working in the territory of that Contracting Party in connection with an investment.

2. For the purpose of this Agreement, exchange rates shall be the prevailing commercial rates effective for the current transactions at the date of transfer, unless otherwise agreed.

ARTICLE 7

Subrogation

1. If a Contracting Party or its designated agency makes payment to its own investors under a guarantee it has accorded in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognize:

/a/ the assignment, whether under the law or pursuant to a legal transaction in that country, of any right or claim by the investor to the former Contracting Party or its designated agency, as well as,

/b/ that the former Contracting Party or its designated agency is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and enforce the claims of that investor and shall assume the obligations related to the investment.

2. The subrogated rights or claims shall not exceed the original rights or claims of the investor.

ARTICLE 8**Settlement of Investment Disputes between a Contracting Party and an Investor of the Other Contracting Party**

1. Any dispute which may arise between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party in connection with an investment on the territory of that other Contracting Party shall be subject to negotiations between the parties in dispute.

2. If any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party can not be thus settled within a period of six months, the investor shall be entitled to submit the case either to:

/a/ the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) having regard to the applicable provisions of the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States opened for signature at Washington D.C. on 18 March 1965,¹ in the event both Contracting Parties shall have become a party to this Convention; or

/b/ an arbitrator or international *ad hoc* arbitral tribunal established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law² (UNCITRAL). The parties to the dispute may agree in writing to modify these Rules. The arbitral awards shall be final and binding on both parties to the dispute.

ARTICLE 9**Settlement of Disputes between the Contracting Parties**

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled amicably through diplomatic channels.

2. If the dispute cannot be thus settled within six months, it shall upon the request of either Contracting Party, be submitted to an Arbitral Tribunal in accordance with the provisions of this Article.

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 575, p. 159.

² United Nations, *Official Records of the General Assembly, Thirty-first Session, Supplement No. 17 (A/31/17)*, p. 34.

3. The Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. These two members shall then select a national of a third State who on approval of the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal (hereinafter referred to as the "Chairman"). The Chairman shall be appointed within three months from the date of appointment of the other two members.

4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, a request may be made to the President of the International Court of Justice to make the appointments. If he happens to be a national of either Contracting Party, or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the appointments. If the Vice-President also happens to be a national of either Contracting Party or is prevented from discharging the said function, the member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the appointments.

5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be binding. Each Contracting Party shall bear the cost of its own arbitrator and its representation in the arbitral proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the both Contracting Parties. The Arbitral Tribunal may, however, decide that a higher proportion of the costs shall be borne by one of the two Contracting Parties and this award shall be binding on both Contracting Parties. The Arbitral Tribunal shall determine its own procedure.

ARTICLE 10

Application of Other Rules and Special Commitments

1. Where a matter is governed simultaneously both by this Agreement and by another international agreement to which both Contracting Parties are parties, nothing in this Agreement shall prevent either Contracting Party or any of its investors who own investments in the territory of the other Contracting Party from taking advantage of whichever rules are more favourable to his case.

2. If the treatment to be accorded by one Contracting Party to investments of investors of the other Contracting Party in accordance with its laws or other specific provisions of contract is more favourable than that accorded by this Agreement, the more favourable shall be accorded.

ARTICLE 11
Applicability of this Agreement

This Agreement shall apply to investments made in the territory of one of the Contracting Parties in accordance with its laws by investors of the other Contracting Party prior to as well as after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any dispute concerning an investment which arose, or any claim which was settled before its entry into force.

ARTICLE 12
Entry into Force, Duration and Termination

1. Each Contracting Party shall notify the other in writing of the completion of the procedures required by its law for bringing this Agreement into force. This Agreement shall enter into force on the date of the second notification.
2. This Agreement shall remain in force for a period of ten years and shall continue to be in force thereafter for further periods of ten years unless, one year before the expiry of the initial or any subsequent periods, either Contracting Party notifies the other in writing of its intention to terminate this Agreement.
3. In respect of investments made prior to the termination of this Agreement, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of ten years from the date of termination.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned duly authorized thereto have signed this Agreement.

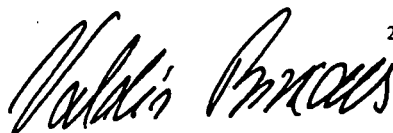
Done in duplicate at Vilnius, this 7 day of February 1996, in the Estonian, Latvian and English languages, all texts being equally authentic.

In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

For the Government
of the Republic of Estonia:

Handwritten signature of Siim Kallas, the representative of the Government of the Republic of Estonia.

For the Government
of the Republic of Latvia:

Handwritten signature of Valdis Birkavs, the representative of the Government of the Republic of Latvia.

¹ Siim Kallas.

² Valdis Birkavs.

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE
D'ESTONIE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE
DE LETTONIE RELATIF À LA PROMOTION ET À LA PROTEC-
TION RÉCIPROQUE DES INVESTISSEMENTS

Le Gouvernement de la République d'Estonie et le Gouvernement de la République de Lettonie (ci-après : les « Parties contractantes »);

Désireux d'intensifier la coopération économique dans l'intérêt mutuel des deux pays,

Dans l'intention de créer et de maintenir des conditions favorables aux investissements des investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie contractante,

Reconnaissant que la promotion et la protection réciproque des investissements conformément au présent Accord stimulent les initiatives industrielles et commerciales dans ce domaine et favorisent dès lors une coopération et une intégration économiques plus étroites des pays baltes,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

DÉFINITIONS

Aux fins du présent Traité :

1. Le terme « investissement » comprend les avoirs de toute nature investis dans le cadre d'activités économiques par un investisseur d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie contractante conformément à la législation de celle-ci. Il inclut notamment mais non exclusivement :

a) Les biens meubles et immeubles ainsi que tous les autres droits de propriété réels tels qu'hypothèques, gages, nantissements et droits similaires;

b) Les parts, actions et obligations d'entreprises ou toute autre forme de participation au capital des sociétés;

c) Les créances ou autres droits ou prestations ayant une valeur économique et qui sont associés à un investissement;

d) Les droits de propriété intellectuelle et, notamment, les droits d'auteur, marques de commerce, brevets, modèles industriels, procédés techniques, savoir-faire, secrets commerciaux, appellations commerciales et clientèle associés à un investissement;

e) Tout droit conféré par la loi ou par contrat et toutes les autorisations accordées en application d'une loi, en ce compris les concessions relatives à la prospection, à l'extraction ou à l'exploitation de ressources naturelles.

¹ Entré en vigueur le 23 mai 1996 par notification, conformément à l'article 12.

Aucune modification de la forme d'un investissement n'affecte son caractère d'investissement.

2. Le terme « investisseur » s'entend de toute personne physique ou morale qui investit sur le territoire de l'autre Partie contractante.

a) Le terme « personne physique » désigne toute personne physique qui possède la nationalité de l'une des Parties contractantes conformément aux lois de celle-ci.

b) Le terme « personne morale », s'agissant de l'une ou l'autre Partie contractante, désigne toute entité enregistrée ou constituée conformément à la législation de ladite Partie.

3. Le terme « revenu » s'entend d'un montant provenant d'un investissement et, en particulier mais non exclusivement, des bénéfices, intérêts, plus-values, dividendes, droits d'auteurs ou honoraires.

4. Le terme « territoire » s'entend du territoire d'une Partie contractante, y compris de sa mer territoriale et de toute zone maritime située au-delà de celle-ci et sur laquelle une Partie contractante exerce, conformément au droit international, des droits souverains pour ce qui est du fond marin, du sous-sol et des ressources naturelles contenues dans ces zones.

Article 2

PROMOTION ET PROTECTION DES INVESTISSEMENTS

1. Les Parties contractantes, sur leurs territoires respectifs, encouragent les investissements faits par des investisseurs de l'autre Partie contractante, créent des conditions favorables à ces investissements et les acceptent conformément à leur législation.

2. Les investissements effectués par les investisseurs de l'une ou l'autre Partie contractante jouiront à tout moment, sur le territoire de l'autre Partie contractante, d'un traitement honnête et équitable ainsi que d'une protection et d'une sécurité entières.

Article 3

TRAITEMENT NATIONAL ET TRAITEMENT DE LA NATION LA PLUS FAVORISÉE

1. Chacune des Parties contractantes accorde, sur son territoire, aux investissements et aux recettes des investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement honnête et équitable et qui n'est pas moins favorable que celui qu'elle accorde aux investissements et aux recettes de ses propres investisseurs ou aux investissements et aux recettes des investisseurs de tout autre Etat tiers, selon le traitement le plus favorable.

2. Chacune des Parties contractantes accorde sur son territoire aux investisseurs de l'autre Partie contractante, s'agissant de la gestion, de l'entretien, de l'utilisation, de la jouissance et de la liquidation de leur investissement, un traitement honnête et équitable et qui n'est pas moins favorable que celui qu'elle accorde à ses

propres investisseurs ou aux investisseurs de tout autre Etat tiers, selon le traitement le plus favorable.

3. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article ne peuvent s'interpréter comme obligeant une Partie contractante à accorder aux investisseurs de l'autre Partie contractante tout traitement, préférence ou privilège que peut accorder la première Partie contractante en vertu :

a) De toute union douanière, zone de libre-échange, union monétaire, ou de tout accord international similaire créant de telles unions, institutions ou autres formes de coopération régionale auxquelles l'une ou l'autre Partie contractante est ou peut devenir partie;

b) De tout accord ou mécanisme international qui concerne entièrement ou principalement la fiscalité.

Article 4

DÉDOMMAGEMENT DES PERTES

1. Les investissements d'investisseurs de l'une ou l'autre Partie contractante qui subissent, sur le territoire de l'autre Partie, des pertes du fait d'une guerre, d'un conflit armé, d'un état d'urgence national, d'une révolution, d'une insurrection, d'une émeute ou d'autres événements analogues bénéficient de la part de cette autre Partie, s'agissant de restitution, d'indemnisation, de dédommagement ou de tout autre règlement, d'un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres ressortissants ou aux ressortissants et aux entreprises de tout pays tiers. Les paiements qui en découlent sont transférables librement et sans retard dans une monnaie librement convertible.

2. Sans préjudice des dispositions du paragraphe 1 du présent article, les investisseurs d'une des Parties contractantes qui, dans le cadre de l'un des événements visés audit paragraphe, subissent sur le territoire de l'autre Partie contractante des pertes résultant :

a) De la réquisition de leurs biens par les forces ou les autorités de cette autre Partie contractante,

b) De la destruction de leurs biens par lesdites forces ou autorités lorsque cette destruction n'est pas survenue dans le cadre d'un conflit armé ou que les besoins de la situation ne l'exigeaient pas,

se voient accorder restitution ou dédommagement juste et suffisant pour les pertes subies pendant la période de réquisition ou suite à la destruction desdits biens. Les paiements qui en découlent sont transférables librement et sans retard dans une monnaie librement convertible.

Article 5

EXPROPRIATION

1. Les investissements de l'une des Parties contractantes ne peuvent faire l'objet, sur le territoire de l'autre Partie contractante, de mesures de nationalisation ou d'expropriation ni de mesures d'effet équivalent (dénommées ci-après : « expropriation »), à moins qu'elles ne soient prises dans l'intérêt public. L'expropriation

doit être effectuée dans le respect du droit et de manière non discriminatoire, et être assortie de dispositions prévoyant une indemnisation rapide, suffisante et effective. Le montant de ladite indemnisation est égal à la valeur marchande de l'investissement exproprié immédiatement avant l'expropriation ou avant que l'expropriation projetée ne soit de notoriété publique, la première date prévalant. Il comprend un intérêt à un taux commercial normal courant à compter de la date de l'expropriation, est versé sans retard, est effectivement réalisable et librement transférable dans une monnaie librement convertible.

2. L'investisseur victime de l'expropriation doit avoir le droit, en vertu de la législation de la Partie contractante qui procède à l'expropriation, d'obtenir l'examen de son cas et l'évaluation de son investissement par une autorité judiciaire ou une autre instance indépendante de ladite Partie contractante conformément aux principes définis au présent article.

3. Si une Partie contractante exproprie les actifs d'une société enregistrée ou constituée conformément à la législation en vigueur sur son territoire et dans laquelle des investisseurs de l'autre Partie contractante possèdent des participations, elle s'assure que les dispositions du présent article sont appliquées de manière à garantir un dédommagement rapide, suffisant et effectif de l'investissement des investisseurs de l'autre Partie contractante qui détiennent lesdites participations.

Article 6

TRANSFERTS

1. Les Parties contractantes garantissent le transfert des paiements liés aux investissements et aux recettes. Ceux-ci sont effectués sans restriction et sans retard dans une monnaie librement convertible. Ces transferts comprennent en particulier mais non exclusivement :

- a) Le capital et les sommes supplémentaires nécessaires à l'entretien ou à l'expansion de l'investissement;
- b) Les bénéfices, intérêts, dividendes et autres revenus courants;
- c) Les fonds en remboursement d'emprunts;
- d) Les droits d'auteur ou les honoraires;
- e) Le produit de la liquidation ou de la vente de l'investissement;
- f) Les rémunérations de personnes physiques travaillant sur le territoire de cette Partie contractante dans le cadre d'un investissement.

2. Aux fins du présent Accord, les taux de change sont les taux commerciaux effectifs applicables pour les transactions en cours à la date du transfert, sauf convention contraire.

Article 7

SUBROGATION

1. Si l'une des Parties ou un de ses organes effectue un paiement à ses propres investisseurs en exécution d'une garantie qu'elle a accordée au titre d'un investissement sur le territoire de l'autre Partie contractante, celle-ci reconnaît :

a) Le transfert, en vertu de la loi ou d'une transaction juridique dans ce pays, de tout droit ou créance par l'investisseur à la première Partie contractante ou à son organe désigné, et

b) Que la première Partie contractante ou son organe désigné est en droit, par subrogation, d'exercer les droits et d'exiger le paiement des créances dudit investisseur et assumera les obligations liées à l'investissement.

2. Les droits ou créances subrogés n'excéderont pas les droits ou créances originaux de l'investisseur.

Article 8

RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS ENTRE UNE PARTIE CONTRACTANTE ET UN INVESTISSEUR DE L'AUTRE PARTIE CONTRACTANTE

1. Tout différend pouvant surgir entre un investisseur de l'une des Parties contractantes et l'autre Partie contractante au sujet d'un investissement sur le territoire de cette autre Partie fait l'objet de négociations entre les parties en litige.

2. Si un différend entre un investisseur de l'une des Parties contractantes et l'autre Partie contractante ne peut être ainsi réglé dans le délai de six mois, l'investisseur a le droit d'en saisir :

a) Le Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements (CIRDI), compte tenu des dispositions applicables de la Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre Etats et ressortissants d'autres Etats, ouverte à la signature à Washington, D.C., le 18 mars 1965¹, dans le cas où les deux Parties contractantes sont devenues parties à ladite Convention; ou

b) Un arbitre ou un tribunal arbitral *ad hoc* constitué aux termes du Règlement d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le droit commercial international (CNUDCI)². Les parties au différend peuvent convenir par écrit de modifier ce Règlement. Les sentences arbitrales sont définitives et contraignantes pour les deux parties au différend.

Article 9

RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS ENTRE LES PARTIES CONTRACTANTES

1. Les différends entre les Parties contractantes concernant l'interprétation et l'application du présent Accord sont réglés à l'amiable par la voie diplomatique.

2. Si le différend ne peut être réglé dans le délai de six mois, il est soumis, sur demande de l'une ou l'autre des Parties contractantes, à un tribunal arbitral conformément aux dispositions du présent article.

3. Dans chaque cas, le tribunal arbitral est constitué comme suit : dans les deux mois de la réception de la demande d'arbitrage, chacune des Parties contractantes désigne un membre du tribunal; ces deux membres choisissent ensuite un ressortissant d'un Etat tiers qui, avec l'approbation des deux Parties contractantes, est désigné comme président du tribunal (ci-après : le « Président »). Le Président

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 575, p. 159.

² Nations Unies, *Documents officiels de l'Assemblée générale, trente-et-unième session, Supplément n° 17 (A/31/17)*, p. 36.

est désigné dans le délai de trois mois à compter de la date de désignation des deux autres membres.

4. Si les désignations requises n'ont pas été faites dans les délais énoncés au paragraphe 3 du présent article, une demande visant à procéder aux désignations peut être adressée au Président de la Cour internationale de Justice. Si celui-ci est un ressortissant de l'une ou l'autre Partie contractante ou si, pour toute autre raison, il n'est pas en mesure de s'acquitter de la tâche prévue, le Vice-Président est invité à procéder aux désignations. Si ce dernier est également ressortissant de l'une des Parties contractantes ou est empêché de remplir cette fonction, le membre de la Cour de Justice le plus ancien qui n'est ressortissant d'aucune des Parties contractantes est invité à procéder aux désignations.

5. Le tribunal arbitral rend sa décision à la majorité des voix. Celle-ci est contraignante. Chacune des Parties contractantes prend à sa charge les frais de son propre arbitre ainsi que les frais de sa représentation dans la procédure arbitrale; les deux Parties contractantes supportent par parts égales les frais du Président ainsi que les frais restants. Il est toutefois loisible au tribunal de décider qu'une part plus importante des frais incombera à l'une des Parties contractantes, et cette sentence a force obligatoire pour les deux Parties contractantes. Le tribunal arbitral arrête sa propre procédure.

Article 10

APPLICATION D'AUTRES RÈGLES ET ENGAGEMENTS SPÉCIAUX

1. Si une question est régie à la fois par le présent Accord et par un autre accord international auquel les deux Parties contractantes sont parties, aucune disposition du présent Accord ne fait obstacle à ce que l'une ou l'autre des Parties contractantes ou l'un de ses investisseurs qui possède des investissements sur le territoire de l'autre Partie contractante tire parti des règles les plus favorables dans son cas.

2. Si le traitement qu'une des Parties contractantes réserve, en vertu de ses lois ou d'autres dispositions contractuelles spécifiques, aux investissements d'investisseurs de l'autre Partie contractante est plus favorable que celui accordé par le présent Accord, le traitement le plus favorable est accordé.

Article 11

APPLICABILITÉ DE L'ACCORD

Le présent Accord s'applique aux investissements effectués conformément à ses lois sur le territoire de l'une des Parties contractantes par les investisseurs de l'autre Partie contractante tant avant qu'après l'entrée en vigueur du présent Accord. Toutefois, il ne s'applique pas à tout différend relatif à un investissement qui a surgi ni à toute réclamation qui a été réglée avant son entrée en vigueur.

Article 12

ENTRÉE EN VIGUEUR, DURÉE ET DÉNONCIATION

1. Chacune des Parties contractantes informera l'autre par écrit de l'accomplissement des formalités requises par sa législation pour l'entrée en vigueur du

présent Accord. Le présent Accord entrera en vigueur à la date de la seconde de ces notifications.

2. Le présent Accord restera en vigueur pendant une période de dix ans. Par la suite, il demeurera en vigueur pour de nouvelles périodes de dix ans sauf si, un an avant l'expiration de la période initiale ou de chacune des périodes suivantes, l'une des Parties contractantes informe l'autre par écrit de son intention de dénoncer l'Accord.

3. En ce qui concerne les investissements effectués avant la dénonciation du présent Accord, les dispositions de celui-ci demeureront en vigueur pendant une période de dix ans à compter de la date de ladite dénonciation.

EN FOI DE QUOI, les signataires, à ce dûment autorisés, ont signé le présent Accord.

FAIT en double exemplaire à Vilnius le 7 février 1996, en langues estonienne, lettone et anglaise, les trois textes faisant également foi.

En cas d'interprétation divergente, le texte anglais l'emportera.

Pour le Gouvernement
de la République d'Estonie :

SIIM KALLAS

Pour le Gouvernement
de la République de Lettonie :

VALDIS BIRKAS
